

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. balandžio 28 d.
(byla Nr. AG1-93/11-2025)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės, Lionelos Gelmanienės (pranešėja) ir Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo A. K. 2025 m. kovo 27 d. patikslintą skundą dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento 2025 m. vasario 12 d. rašto Nr. *(duomenys neskelbtini)* panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas A. K. kreipėsi į Komisiją su patikslintu skundu (toliau – skundas), kuriuo prašo: „panaikinti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento 2025 m. vasario 12 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) ir priimti naują sprendimą, t. y. dėl rudžių tualete higienos normos HN134:2015 12 punkto. Ir dėl atsilupusių sienos dažų.“

Pareiškėjas skunde nurodo, kad 2025 m. sausio 28 d. kreipėsi į Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) Kauno departamentą prašydamas pagal jiems suteiktus įgaliojimus atlikti visuomeninį operatyvųjį saugos patikrinimą Kauno kalėjime, A. Mickevičiaus g. 11, Kaunas, gyvenamojoje kameroje Nr. 336 dėl rudžių tualete, kurios akivaizdžiai matomos ir jų yra ir ant sienų, bei atsilupusių sienų dažų. Pareiškėjo vertinimu, gautas NVSC Kauno departamento 2025 m. vasario 12 d. atsakymas Nr. *(duomenys neskelbtini)* yra demagoginis ir nemotyvuotas. Nurodo, kad NVSC Kauno departamentas tokiu būdu prisideda prie žmogaus teisių pažeidimų, kai kalintis kalėjime asmuo laikomas antisanitarinėmis sąlygomis, o jų trūkumai nėra šalinami (b. l. 19).

Atsakovas Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į pareiškėjo skundą paaiškina, kad pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatas (toliau – VAI), NVSC, kaip viešojo administravimo subjektas, teisės aktų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę atlieka tik pagal teisės aktų nustatyta tvarka suteiktus įgaliojimus, vadovaudamasis priežiūrą ir kontrolę reglamentuojančiais teisės aktais. NVSC kompetencija yra apibrėžta Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnio 1 punkte, pagal kurį, be kita ko, NVSC pavesta vykdyti laisvės atėmimo vietų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę. Laisvės atėmimo vietų kontrolės metu vertinama veiklos atitiktis Lietuvos higienos normos HN 134:2015 „Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 3d. įsakymu Nr. V-908 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 134:2015

„Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 134:2015) reikalavimams.

Nurodo, kad atsižvelgiant į šias teisines nuostatas, NVSC Kauno departamento specialistai, vadovaudamiesi Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-946 „Dėl Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento patvirtinimo“ (toliau – Reglamentas), nuostatomis ir vykdydami NVSC Kauno departamento direktoriaus 2025 m. vasario 6 d. pavedimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* atliko operatyviają valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę (toliau – Operatyvioji kontrolė) Lietuvos kalėjimų tarnybos Kauno kalėjime, adresu A. Mickevičiaus g. 11, Kaunas, (toliau – Kauno kalėjimas).

Paaškina, kad Operatyviosios kontrolės tikslas buvo įvertinti pareiškėjo 2025 m. sausio 28 d. (registracijos NVSC 2025 m. sausio 30 d. Nr. *(duomenys neskelbtini)*) skunde (toliau – Skundas NVSC) minimų faktų (dėl Kauno kalėjimo gyvenamosios kameros Nr. 336 tualetų patalpoje, šalia kriauklės, esančių drėgmės rūdžių) atitiktį Lietuvos higienos normos HN 134:2015, reikalavimams.

Nurodo, kad Operatyviosios kontrolės metu gyvenamojoje kameroje Nr. 336, įvertinus Skunde NVSC nurodytą aplinkybę dėl drėgmės rūdžių ir vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 134:2015 12 punkto reikalavimais, kad patalpos ir jose esanti įranga turi būti techniškai tvarkingos ir prižiūrimos taip, jog būtų išvengta nelaimingų atsitikimų, nustatyta, kad galimų nelaimingų atsitikimų rizika dėl minėtų rūdžių nebuvo patvirtinta. Be to, vadovaujantis tuo pačiu Lietuvos higienos normos HN 134:2015 12 punktu, Operatyviosios kontrolės metu buvo vertinta gyvenamosios kameros Nr. 336 tualetų patalpoje, šalia kriauklės, nustatytų drėgmės rūdžių galima įtaka visuomenės sveikatos saugos aspektu.

Paaškina, kad nagrinėjant Skundą NVSC, buvo įvertinta, kad Pataisos įstaigų (tardymo izoliatorių) įrengimo ir eksploatavimo taisyklių, patvirtintų Kalėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-389, 12.4 papunktyje numatyta, kad kameros grindų, sienų, lubų vidaus apdailai naudojamos medžiagos turi būti lengvai valomos ir dezinfekuojamos, dangą turi būti atspari drėgnam valymui ir dezinfekcinių medžiagų poveikiui. Atsižvelgiant į Skunde NVSC išdėstytus klausimus bei NVSC kompetencijos ribas, NVSC negalėjo išspręsti visų Skunde NVSC keliamų klausimų. Vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 4 dalimi, Skundo NVSC dalis dėl gyvenamųjų patalpų sienų būklės (atsilupusių dažų) įvertinimo 2025 m. vasario 6 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl A. K. 2025 m. sausio 28 d. skundo dalies persiuntimo“ buvo perduota nagrinėti pagal kompetenciją Lietuvos kalėjimų tarnybai. Minėto rašto kopija taip pat buvo pateikta pareiškėjui.

Nurodo, kad su Operatyviosios kontrolės rezultatais pareiškėjas buvo supažindintas Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento 2025 m. vasario 12 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl A. K. 2025 m. sausio 28 d. skundo“ (toliau – skundžiamas Raštas). Pažymi, kad į pareiškėjo Skundą NVSC atsakyta aiškiai, išsamiai ir argumentuotai, nurodant visas Skundo NVSC nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis remtasi vertinant Skundo NVSC turinį, taip pat paaškinta, kad Skundo dalis dėl gyvenamųjų patalpų sienų būklės (atsilupusių dažų) įvertinimo, vadovaujantis Lietuvos Respublikos VAĮ 11 straipsnio 4 dalimi buvo persiūsta nagrinėti pagal kompetenciją Lietuvos kalėjimų tarnybai, apie tai informuojant ir pareiškėją. Atsakovo vertinimu, panaikinti skundžiamą Raštą ir įpareigoti priimti naują sprendimą nėra jokio pagrindo. Vien tai, kad pareiškėjo netenkina Operatyviosios kontrolės rezultatai, nepaneigia jų teisingumo (b. l. 35–38).

Skundas tenkintinas iš dalies.

Byloje ginčas kilo dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento 2025 m. vasario 12 d. rašto Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl A. K. 2025 m. sausio 28 d. skundo“ teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta:

1. Pareiškėjas su Skundu NVSC kreipėsi į NVSC Kauno departamentą prašydamas atlikti patikrinimą Kauno kalėjimo gyvenamojoje kameroje Nr. 336, kadangi tualete prie metalinės kriauklės iš vidaus nuo grindų apačios iki viršaus akivaizdžiai matosi nuo drėgmės rūdys. Taip pat nurodė, kad kameroje Nr. 336 prie stalo akivaizdžiai matosi atsilupę dažai nuo sienos. Pareiškėjas prašė, kad atliekant patikrinimą dalyvautų liudytojai (b. l. 26, 41).

2. NVSC Kauno departamentas 2025 m. vasario 6 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl A. K. 2025 m. sausio 28 d. skundo dalies persiuntimo“, vadovaudamasis VAI 11 straipsnio 4 dalimi, persiuntė pareiškėjo skundo dalį dėl gyvenamųjų patalpų sienų būklės (atsilupusių dažų) įvertinimo nagrinėti pagal kompetenciją Lietuvos kalėjimų tarnybai bei prašė pagal kompetenciją atsakyti pareiškėjui. Paaiškino, kad NVSC kompetencijos ribose nagrinėja skundus pagal nustatytus Reglamento reikalavimus, dėl reikalavimų laisvės atėmimo vietose vadovaudamasis Lietuvos higienos norma HN 134:2015. Nurodė, kad Lietuvos higienos norma HN 134:2015 nereglamentuoja reikalavimų gyvenamųjų patalpų sienų būklės (atsilupusių dažų) įvertinimui. Minėto rašto kopija nusiųsta ir pareiškėjui (b. l. 25–26, 39–42).

3. NVSC Kauno departamento Visuomenės sveikatos saugos kontrolės skyriaus vyriausiosios specialistės, vykdydamos 2025 m. vasario 6 d. pavedimą Nr. *(duomenys neskelbtini)*, atliko 2025 m. vasario 6 d. operatyviąją kontrolę ir patikrinimo rezultatus užfiksavo 2025 m. vasario 11 d. patikrinimo akte Nr. *(duomenys neskelbtini)* (toliau – Patikrinimo aktas). Patikrinimo akte nurodė, kad kontrolė atlikta vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 134:2015 reikalavimais, siekiant įvertinti pareiškėjo Skunde NVSC minimų faktų atitiktį. Nurodė, kad patikrinimo metu, gyvenamojoje kameroje Nr. 336 pagal Lietuvos higienos normos HN 134:2015 12 punkto reikalavimus įvertinus skunde nurodytą aplinkybę dėl drėgmės rudžių, kuri būtų techniškai netvarkinga ar veiksniai, kurie galėtų sukelti nelaimingus atsitikimus, nenustatyta. Pažymėjo, kad skundo dalis, dėl atsilupusių sienos dažų šalia stalo, kurios nereglamentuoja Lietuvos higienos norma HN 134:2015, nagrinėjimui pagal kompetenciją buvo persiūsta Lietuvos kalėjimų tarnybai. Patikrinimo išvada: patikrinimo metu Lietuvos higienos normos HN 134:2015 pažeidimų nenustatyta (b. l. 43–45).

4. NVSC Kauno departamentas, išnagrinėjęs pareiškėjo Skundą NVSC, skundžiamu Raštu informavo, kad vadovaujantis VAI nuostatomis, NVSC, kaip viešojo administravimo institucija, teisės aktų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę atlieka tik pagal teisės aktų nustatyta tvarka jai suteiktus įgaliojimus. Paaiškino, kad NVSC kompetencijos ribose nagrinėja skundus pagal nustatytus Reglamento reikalavimus, dėl reikalavimų laisvės atėmimo vietose vadovaudamasis Lietuvos higienos norma HN 134:2015. Nurodė, kad dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Kauno kalėjimo gyvenamojoje kameroje Nr. 336 tualete, ties metaline kriaukle, esančių drėgmės rudžių, 2025 m. vasario 6 d. vadovaujantis Reglamento nuostatomis, atliko Operatyviąją kontrolę. Patikrinimo metu, gyvenamojoje kameroje Nr. 336, pagal Lietuvos higienos normos HN 134:2015 12 punkto reikalavimus įvertinus skunde nurodytą aplinkybę, dėl rudžių tualete, kuri būtų techniškai netvarkinga ar veiksniai, galinčių sukelti nelaimingus atsitikimus, nenustatyta. Pažymėjo, kad skundo dalis dėl atsilupusių sienos dažų, kurios nereglamentuoja Lietuvos higienos norma HN 134:2015, nagrinėjimui pagal kompetenciją buvo persiūsta Lietuvos kalėjimų tarnybai (2025 m. vasario 6 d. rašto Nr. *(duomenys neskelbtini)* kopija išsiūsta ir pareiškėjui). Paaiškino, kad NVSC pareigūnai nespėdžia ir neorganizuoja nuteistųjų dalyvavimo patikrinime klausimo. Vadovaujantis Reglamento nuostatomis Operatyvioji kontrolė atliekama dalyvaujant tikrinamo objekto vadovui, jo įgaliotam ar atsakingam asmeniui (b. l. 20–23).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Asmens prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-12-01 nutarimo Nr. 1014 redakcija) (toliau – ir Taisyklės), Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-946 „Dėl Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento patvirtinimo“, Lietuvos higienos norma HN

134:2015 „Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-908 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 134:2015 „Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, Sričių, kuriose Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. V-1179.

NVSC kompetencija nustatyta visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme, kurio 15 straipsnyje nurodyta, kad NVSC vykdo <...> policijos areštinių ir laisvės atėmimo vietų įstaigos <...> valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę (1 p.); pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę (valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę) pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytą kontroliuojamų sričių sąrašą (2 p.).

NVSC vykdomos tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės (toliau – kontrolė) tikslą, rūšis, objektus, pavidimų skyrimo, kontrolės vykdymo, patikrinimo dokumentų įforminimo, mėginių laboratoriniams tyrimams paėmimo ir laboratorinių tyrimų (matavimų) atlikimo bei veiksmų, nustatčius teisės aktų pažeidimus, tvarką nustato Reglamentas (1 p.). Viena iš kontrolės rūšių – operatyvioji kontrolė (neplaninis patikrinimas) (13 p.), turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl objekto veiklos, kuri gali prieštarauti visuomenės sveikatos saugą reglamentuojantiems teisės aktams ar jų neatitikti (13.3.2 p.), vykdoma Reglamento 27–38 punktuose nustatyta tvarka ir Centro vadovo patvirtintomis Operatyviosios tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu tikrintinų objektų atrankos taisyklėmis bei pagal šiame skyriuje nurodytus ypatumus (43² p.). Apie operatyviosios kontrolės datą objektas neinformuojamas <..> (43¹ p.). Operatyviosios kontrolės metu tiriami tik informacijoje, kurios pagrindu buvo vykdyta operatyvioji kontrolė, nurodyti visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai (43 p.). Siekiant nustatyti informacijos, kurios pagrindu vykdoma operatyvioji kontrolė, pagrįstumą bei užtikrinti pareiškėjo, pranešusio apie galimus visuomenės sveikatos saugos teisės aktų pažeidimus, teisių ir teisėtų interesų apsaugą, laboratoriniai tyrimai (matavimai) pareiškėjo gyvenamojoje aplinkoje atliekami nedalyvaujant objekto atstovui (45 p.).

Tardymo izoliatorių, pataisos namų, nepilnamečių pataisos namų, kalėjimų, atvirų kolonijų, areštinių, laisvės atėmimo vietų ligoninių (toliau – laisvės atėmimo vietų), teritorinių policijos įstaigų areštinių (toliau – policijos areštinių) visuomenės sveikatos saugos reikalavimus nustato Lietuvos higienos normos HN 134:2015 (1 p.). Laisvės atėmimo vietos, policijos areštinių patalpos ir jose esantys įrenginiai (įranga) turi būti techniškai tvarkingi, įrengti ir prižiūrimi taip, kad juos naudojant būtų išvengta nelaimingų atsitikimų (12 p.).

Administracinio sprendimo turiniui reikalavimai reglamentuoti VAI 10 straipsnio 5 dalyje – administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas); administracinio sprendimo motyvai (6 punktas). Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis (VAI 11 straipsnio 4 dalis). VAI 11 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Taisyklių 45 punkte reglamentuota, kad į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį.

Taisyklių 35 punkte taip pat įtvirtinta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Taisyklių 36 punktas numato, jei priimant ar priėmus asmens prašymą ar skundą, adresuotą vienai institucijai, paaiškėja, kad prašyme ar skunde nurodyti klausimai yra priskirtini ir kitų institucijų kompetencijai, prašymą ar skundą gavusi institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos persiunčia jo kopiją kitoms institucijoms nagrinėti pagal jų kompetenciją (jei asmens prašymas ar skundas pateikiamas užsienio kalba Taisyklių 25 punkte nustatytu atveju, prie persiunčiamos jo kopijos pridodamas institucijos parengtas neoficialus šio prašymo ar skundo vertimas į valstybinę kalbą). Kitos institucijos, gavusios persiūtą asmens prašymą ar skundą, jį nagrinėja pagal savo kompetenciją ir atsako asmeniui, pridėdamos atsakymo kopiją prašymą ar skundą persiuntusiai institucijai.

Viešojo administravimo subjektas, pagal kompetenciją nagrinėdamas pareiškėjų prašymus ar skundus, yra saistomas pareiškėjo nurodytų reikalavimų apimties.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas su Skundu NVSC kreipėsi į NVSC prašydamas atlikti patikrinimo Kauno kalėjimo gyvenamojoje kameroje Nr. 336, kadangi tualete prie metalinės kriauklės iš vidaus nuo grindų apačios iki viršaus akivaizdžiai matosi nuo drėgmės rūdys. Taip pat nurodė, kad kameroje Nr. 336 prie stalo akivaizdžiai matosi atsilupę dažai nuo sienos. Prašė, kad atliekant patikrinimą dalyvautų liudytojai (b. l. 26, 41).

Pagal VAĮ 11 straipsnio 4 dalį, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. <...>.

Minėta, kad NVSC pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę (valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę) pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytą kontroliuojamų sričių sąrašą (Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 str. 2 p.), todėl atsakovas nustatęs, kad ne visų pareiškėjo Skunde NVSC nurodytų aplinkybių tyrimas priklauso jam, vadovaudamasis Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalimi, pagrįstai 2025 m. vasario 6 d. raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*) pareiškėjo Skundą NVSC dalyje dėl aplinkybių, kurių nereglamentuoja Lietuvos higienos norma HN 134:2015, persiuntė nagrinėti Lietuvos kalėjimų tarnybai ir apie tai informavo pareiškėją. Atsakovo veiksmai, netiriant pareiškėjo Skundo NVSC nurodytų aplinkybių dėl nuo sienų atsilupusių dažų ir apie tai raštu informuojant pareiškėją, atitinka Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnio 2 punkte ir Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje įtvirtintą reglamentavimą.

NVSC Kauno departamento vyriausiosios specialistės, pagal pavedimą tikrinti 2025 m. vasario 6 d. atliko operatyviąją kontrolę Kauno kalėjimo gyvenamojoje kameroje Nr. 336 dėl tualete, ties metaline kriaukle, esančių drėgmės rudžių, patikrinimo rezultatus įformino 2025 m. vasario 11 d. patikrinimo akte Nr. (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 43-45). Atsakovė skundžiamu Raštu informavo pareiškėją, kad atlikus įvertinimą pagal Lietuvos higienos normos HN 134:2015 12 punkto reikalavimus nenustatyta, kad būtų techniškai netvarkinga ar veiksmių, galinčių sukelti nelaimingus atsitikimus (b. l. 20-23).

Komisija, nagrinėdama pareiškėjo skundą ir spręsdama skundžiamo Rašto teisėtumo klausimą, visų pirma, turi nustatyti, ar jis priimtas kompetentingo subjekto, tinkamai pasirašytas, ar turi kitus formaliuosius rekvizitus, ar jame nurodyta apskundimo tvarka, taip pat nustato, ar skundžiamame Rašte nurodytas tinkamas teisinis pagrindas ir jo taikymą bei administracinio sprendimo priėmimą pagrindžiantys pagrindiniai faktai bei skundžiamą Raštą vertina išsamumo ir motyvuotumo aspektu, t. y. nustato, ar pareiškėjui atsakyta į visus jos keliamus klausimus, ar nurodyta individuali priimto sprendimo argumentacija.

Pareiškėjas Komisijai pateiktu skundu neginčija skundžiamo Rašto atitikties VAĮ 10 straipsnio 1 dalies, 5 dalies 1–4, 7 ir 8 punktų ir 6 dalies reikalavimams. Tokių pažeidimų Komisija taip pat nenustatė.

Pareiškėjas teigia, kad skundžiamas Raštas yra nemotyvuotas.

Komisija su šiuo pareiškėjo argumentu sutinka ir pabrėžia, kad skundžiamame Rašte atsakovas nenurodė jokių faktinių aplinkybių, kurias nustatė atlikęs patikrinimą gyvenamojoje kameroje Nr. 336 ir kuriomis rėmėsi konstatuodamas, kad atlikus įvertinimą pagal Lietuvos higienos normos HN 134:2015 12 punkto reikalavimus nenustatyta, kad būtų techniškai netvarkinga ar veiksmių, galinčių sukelti nelaimingus atsitikimus, taip pat nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis grįstų motyvų. Pažymėtina, kad nustatytos faktinės aplinkybės nėra nurodytos ir Patikrinimo akte, kuriame tiesiog apsiribota vienu sakiniu nurodant, kad „įvertinus skunde [pastaba: Skunde NVSC] nurodytą aplinkybę dėl drėgmės rudžių, kuri būtų techniškai netvarkinga ar veiksmių, kurie galėtų sukelti nelaimingus atsitikimus, nenustatyta“, todėl nėra aišku nei kokia įranga buvo tikrinta, nei kokia jos būklė nustatyta, patikrinimo rezultatai ir tikrintos įrangos būklė nefiksuota. Taigi, skundžiamame Rašte nepateikta jokios priimto sprendimo argumentacijos, t. y. visiškai neaptarta pareiškėjo Skunde NVSC nurodytos įrangos būklė patikrinimo metu, nenustatytos faktinės aplinkybės dėl individualizuoto teisinio pagrindo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas iki 2020 m. lapkričio 1 d. galiojusios VAI redakcijos 8 straipsnio 1 dalies (kuri iš esmės atitinka VAI redakcijos, įsigaliojusios 2020 m. lapkričio 1 d., 10 str. 5 d. 5–6 p.) nuostatas, yra ne kartą pažymėjęs, jog viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltantį sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. balandžio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A602-658/2013). Kaip ne kartą pabrėžta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A398-442/2015, 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A520-2294/2012, 2012 m. rugpjūčio 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A444-2366/2012). Pareigos nustatyti juridinių faktų visetą nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principo, nei su VAI 8 straipsnio imperatyvais (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-287-502/2022).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje išaiškinta, kad, kai nėra pagrindo individualų administracinį aktą pripažinti visiškai nemotyvuotu, kiekvienu konkrečiu atveju, sprenddamas dėl tokio akto atitikties pastarosios įstatymo nuostatos reikalavimams, teismas privalo *ad hoc* (lot., tik šiuo atveju) įvertinti, ar nustatyti turinio (teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos) trūkumai yra esminiai, sukliudę šio individualaus administracinio akto adresatams suprasti visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jų teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galbūt) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Šis vertinimas turi būti atliekamas individualaus administracinio akto adresato požiūriu, t. y. būtent to, kuris turi teisę žinoti ir suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis priimtas konkretus sprendimas, be kita ko, atsižvelgiant ir į pastarajam asmeniui žinomas aplinkybes, lėmusias minėtą sprendimą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo išplėstinės teisėjų kolegijos 2011 m. birželio 27 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-336/2011, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. birželio 29 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-2530-602/2022). VAI 8 straipsnio [pastaba: pagal analogiją galiojančios redakcijos VAI 10 straipsnio nuostatos] 1 dalies reikalavimų nepaisymas ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugsėjo 25 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756-2359/2012; 2022 m. sausio 5 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-4-502/2022; 2024 m. spalio 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-572-821/2024).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nuosekliai aiškina, kad VAI 8 straipsnio [pastaba: pagal analogiją galiojančios redakcijos VAI 10 straipsnis] nuostatos, įpareigoja viešojo administravimo subjektus priimtame administraciniame sprendime nurodyti pagrindinius faktus, argumentus ir įrodymus, pateikti teisinį pagrindą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Be to, ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gegužės 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-502-617/2013).

Komisija, atsižvelgdama į aptartą teisinį reguliavimą ir jį aiškinančią teismų praktiką, sprendžia, kad nagrinėjamu atveju byloje skundžiamas Raštas VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų nuostatų neatitinka ir tai sudaro pagrindą skundžiamą Raštą panaikinti, kaip neteisėtą ir nepagrįstą.

Konstatuotina, kad viešojo administravimo institucija nagrinėjamu atveju neatliko pareigos tinkamai pagrįsti pareiškėjo atžvilgiu priimto individualaus administracinio akto, t. y. nurodyti konkrečiu atveju objektyviai nustatytas faktines aplinkybes, pakankamus ir aiškius motyvus, lėmusius sprendimo priėmimą. Taigi, Komisijai nekyla abejonių, kad skundžiamas Raštas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų (atitinkamai, ir gero administravimo principo) reikalavimų ir šie trūkumai yra esminiai, dėl kurių pareiškėjas iš esmės negalėjo suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis skundžiamas Raštas priimtas.

Pažymėtina, kad administracinio akto priėmimo argumentai pagal įstatymą privalo būti nurodomi administraciniame akte ar jo sudedamosiose dalyse, o ginčijamo sprendimo priėmimo motyvų nurodymas atsiliepime į skundą ar ginčo nagrinėjimo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto ginčijamo sprendimo pripažinimui teisėtu.

Komisijai nustačius, kad atsakovas nei Patikrinimo akte, nei jo pagrindu surašytame skundžiamame Rašte nenurodė objektyviai nustatytų faktinių aplinkybių ir motyvų dėl pareiškėjo Skunde NVSC išdėstytų faktinių aplinkybių dėl Kauno kalėjimo gyvenamosios kameros Nr. 336 tualete esančios metalinės kriauklės būklės, yra pagrindas tenkinti pareiškėjo skundo reikalavimą ir skundžiamą Raštą, kuriuo pareiškėjui atsakyta į Skundo NVSC dalį dėl NVSC atliktos operatyviosios kontrolės, panaikinti kaip nepagrįstą.

Komisija pažymi, jog NVSC, vykdydamas priskirtas funkcijas visuomenės sveikatos saugos kontrolės srityje, gavęs pareiškėjo Skundą NVSC, pagal pareiškėjo pateiktą informaciją operatyviają kontrolę privalėjo atlikti jam priskirtos kompetencijos ribose. Vadovaudamasis galiojančiais teisės aktais, kurie aptarti aukščiau, atsakovas neturėjo pagrindo atlikti veiksmų dėl dalies pareiškėjo Skundo NVSC aplinkybių (kaip nurodyta skunde – „dėl atsilupusių sienos dažų“) tyrimo, kurias perdavė pagal kompetenciją nagrinėti Lietuvos kalėjimų tarnybai. Komisija pažymi, kad NVSC 2025 m. vasario 6 d. raštas Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl A. K. 2025 m. sausio 28 d. skundo dalies persiuntimo“, kuriuo pareiškėjo Skundo NVSC dalis dėl gyvenamųjų patalpų sienų būklės ir atsilupusių dažų įvertinimo buvo perduota nagrinėti pagal kompetenciją Lietuvos kalėjimų tarnybai, nėra šioje byloje nagrinėjamo ginčo dalyku.

Dėl pareiškėjo reikalavimo, kuriuo jis prašo Komisijos „<...> priimti naują sprendimą, t. y. dėl rudžių tualete higienos normos HN134:2015 12 punkto. Ir dėl atsilupusių sienos dažų“, pažymėtina, kad toks reikalavimas yra adresuotas ne atsakovui, o pačiai Komisijai. Komisija nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo funkcijų, todėl negali vykdyti tam tikram viešojo administravimo subjektui įstatymais suteiktos kompetencijos (žr., pvz., pagal analogiją, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. rugsėjo 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-603/2009; kt.). Komisija, išnagrinėjusi skundą ir nustačiusi atsakovo priimto sprendimo ar veiksmų (neveikimo) neteisėtumą, gali įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo kreipimąsi ir priimti dėl jo administracinį sprendimą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2013 m. gruodžio 10 d. nutartyje Nr. A⁶⁰²-1902/2013 yra konstatavęs, jog administracinis teismas (pagal analogiją – Komisija), nagrinėdamas skundus dėl individualių administracinių aktų teisėtumo, vykdo viešojo administravimo subjektų kontrolę, t. y. kontrolės modelio bylose vykdo objektyvios teisinės tvarkos apsaugos funkcijas. Taigi, Komisija tik sprendžia klausimą, ar viešojo administravimo subjektas tinkamai atliko jo kompetencijai priskirtas procedūras ir, ar teisingai taikė

materialinės teisės normas. Komisijai IAGNTĮ nesuteikta kompetencija išnagrinėti pareiškėjo Skundą NVSC, kuriuo jis kreipėsi į atsakovą, ir priimti sprendimą dėl Skunde NVSC pareiškėjo keliamų klausimų.

Vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuota praktika, Komisija negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o gali tik pavesti iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų. Tais atvejais, kai administracinis teismas (pagal analogiją – Komisija) pripažįsta viešojo administravimo subjekto sprendimą kaip neatitinkantį teisės aktų reikalavimų, atsakovai tokiais atvejais įpareigojami tinkamai išnagrinėti pareiškėjų prašymus, tačiau neįpareigojami atlikti konkretaus turinio veiksmus (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018).

Komisijai nustačius, kad pareiškėjo Skundas NVSC dalyje dėl Kauno kalėjimo gyvenamosios kameros Nr. 336 tualete, ties metaline kriaukle, esančių drėgmės rudžių nebuvo tinkamai išnagrinėtas, yra pagrindas konstatuoti, kad administracinė procedūra dėl paminėtos pareiškėjo Skundo NVSC dalies nėra baigta, todėl atsakovui kyla pareiga pakartotinai išnagrinėti pareiškėjo Skundo NVSC dalį dėl Kauno kalėjimo gyvenamosios kameros Nr. 336 tualete, ties metaline kriaukle, esančių drėgmės rudžių ir pateikti pareiškėjui teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą, todėl toks įpareigojimas atsakovui nustatytinas (ABTĮ 94 straipsnis; IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Likusioje dalyje skundas dėl pareiškėjo įpareigojimo Komisijai atlikti pareiškėjo nurodytus veiksmus atmestinas kaip nepagrįstas (IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

1. Panaikinti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Kauno departamento 2025 m. vasario 12 d. raštą Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl A. K. 2025 m. sausio 28 d. skundo“ kaip nepagrįstą ir įpareigoti Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą prie Sveikatos apsaugos ministerijos iš naujo išnagrinėti pareiškėjo A. K. 2025 m. sausio 28 d. (NVSC registruoto 2025 m. sausio 30 d. Nr. *(duomenys neskelbtini)*) skundą dalyje dėl Kauno kalėjimo gyvenamosios kameros Nr. 336 tualete, ties metaline kriaukle, esančių drėgmės rudžių ir per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio Komisijos sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

2. Likusioje dalyje pareiškėjo A. K. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Komisijos narė

Birutė Pranevičienė

Daiva Bereikienė

Lionela Gelmanienė